

Prima pagină>Introducerea unei acțiuni în justiție>Unde și cum>Costuri

Costuri

Polonia

Această pagină vă oferă informații privind costurile judiciare din Polonia.

[Dreptul familiei - divorțul](#)

[Dreptul familiei - custodia copiilor](#)

[Dreptul familiei - pensie alimentară](#)

[Dreptul comercial – contracte](#)

[Dreptul comercial – răspundere](#)

[Reglementări privind onorariile profesilor juridice](#)

Avocați

În Polonia, cuantumul onorariului se stabilește de la caz la caz, prin încheierea unui acord între avocat (*adwokat*) și client, în conformitate cu dispozițiile legale. Pot fi luați în considerare următorii factori:

complexitatea cauzei și domeniul de aplicare al acesteia;
timpul necesar pentru îndeplinirea corespunzătoare a sarcinii;
experiența și aptitudinile profesionale ale avocatului;
termenele-limită;
gradul de urgență;
alți factori.

În conformitate cu Regulamentul privind onorariile pentru serviciile avocaților, adoptat de Ministerul Justiției la data de 28 septembrie 2002 (*Rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie*), onorariul trebuie să ia în considerare:

tipul cauzei și gradul de complexitate al acesteia;
volumul de muncă necesar pentru soluționarea cauzei.

În cazuri speciale, în funcție de situația materială sau familială a clientului, avocatul poate să stabilească un cuantum al onorariului care să fie mai mic decât cel prevăzut de Legea privind costurile judiciare în cauzele civile (*Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*).

În principiu, partea căzută în pretenții plătește costurile procedurilor judiciare. Cu toate acestea, suma stabilită de către judecător (pentru reprezentarea asigurată de avocat) trebuie să respecte limitele stabilite în Regulamentul privind onorariile pentru serviciile avocaților, adoptat de Ministerul Justiției la data de 28 septembrie 2002. Prin urmare, conform alineatului (2), onorariul nu poate să depășească suma care rezultă din înmulțirea cu șase a ratei minime sau valoarea obiectului litigiului. Cuanumul onorariului depinde, de asemenea, de natura și de obiectivele cauzei, precum și de stadiul procedurilor. În capitolele 2-5 din regulamentul menționat anterior sunt prevăzute onorariile minime pentru diferite tipuri de cauze.

Avocați consultanți

Activitatea avocaților consultanți (*radcy prawni*) din Polonia este reglementată de norme similare celor care se aplică avocaților.

Executori judecătorești

Legislația poloneză stabilește, de asemenea, onorariile pentru executorii judecătorești (*komornicy*) – în Legea privind executorii judecătorești și procedurile de executare silită (*Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji*).

Normele generale sunt următoarele:

În toate cauzele în materie financiară, cuantumul onorariului se calculează ca procent din creanța revendicată. Atunci când executorul judecătoresc obține plata creanței, onorariul achitat de creditor nu poate să depășească 2 % din cuantumul creanței și nici nu poate să fie mai mic de 3 % din salariul mediu lunar sau mai mare decât această sumă înmulțită cu 5.

Atunci când execută o obligație pecuniară, executorul judecătoresc încasează de la debitor un onorariu care reprezintă 15 % din cuantumul acesteia. În același timp, onorariul nu poate să fie mai mic de 10 % din salariul mediu lunar și nici nu poate să depășească această sumă înmulțită cu 30.

În cauzele care nu au ca obiect plata unei sume de bani, executorul judecătoresc primește un onorariu fix atunci când execută o obligație nepecuniară.

Costuri fixe

Costuri fixe aferente procedurilor civile

Legea care reglementează costurile judiciare în cauzele civile se referă la onorarii și la cheltuieli.

Onorariul este suma de bani percepută pentru fiecare document prezentat instanței, în cazul în care legea prevede un astfel de onorariu. Există trei tipuri de onorarii: variabile, fixe și forfetare.

Valoarea onorariului variază în funcție de natura cauzei: de drept civil, de dreptul familiei, de drept comercial etc. De asemenea, în stabilirea costurilor se ia în considerare tipul de acțiune în justiție.

Cheltuielile implică taxele aferente participării la procedură a părților, a martorilor și a experților, variind în funcție de **timpul** alocat și de **efortul** depus.

Cheltuielile pot să includă remunerația interpreților și a traducătorilor, costurile de deplasare și cazare, precum și indemnizația martorilor pentru pierderea de venit suferită ca urmare a prezentării în instanță. Alte cheltuieli luate în considerare sunt următoarele: remunerația altor instituții și persoane, analiza probelor, transportul și păstrarea în siguranță a animalelor și a obiectelor, timpul petrecut în arest și publicarea anunțurilor.

În plus, există **costuri de judecată**. Acestea constau în costurile judiciare, costurile pentru pregătirea procesului și acțiunile inițiate de avocat sau de consilierul juridic în scopul reprezentării clientului (inclusiv onorariile pentru reprezentare și consiliere).

Regula generală este aceea că partea căzută în pretenții trebuie să despăgubească partea căreia i s-a dat câștig de cauză pentru costurile pe care le-a suportat în mod rezonabil pentru apărarea intereselor sale, cu excepția cazului în care există dispoziții contrare. Totuși, partea căreia i s-a dat câștig de cauză trebuie să aștepte până la pronunțarea hotărârii pentru a putea obține rambursarea costurilor suportate. Cuanumul cheltuielilor de judecată se stabilește în ultima etapă a procedurii judiciare, chiar înainte de pronunțarea hotărârii definitive.

Etapă procedurii civile în care trebuie achitate costurile fixe

Plata sumei datorate trebuie să se efectueze în momentul depunerii documentului în instanță – (articolul 10 din Legea privind costurile judiciare în cauzele civile).

Costuri fixe aferente procedurilor penale

Costuri fixe suportate de părți în cadrul procedurilor penale

În general, costurile nu sunt fixe și sunt calculate după pronunțarea hotărârii. Cuantumul acestora variază în funcție de durata procedurilor, de hotărâre și de onorariile experților. Costurile fixe pot să fie estimate numai în cauzele aduse în fața instanței prin cerere privată, atunci când persoana care introduce cererea trebuie să plătească o taxă inițială fixă.

Etapa procedurii penale în care trebuie achitate costurile fixe

Costurile fixe suportate de părți în cadrul procedurilor penale trebuie să fie achitate după pronunțarea hotărârii (care este valabilă și obligatorie pentru părți).

Costuri forfetare aferente procedurilor constituționale

Codul de procedură civilă din Polonia prevede (la articolul 424) posibilitatea de a înainta o cerere de revizuire, ca răspuns la o hotărâre definitivă în al doilea grad de jurisdicție. Acest demers poate să fie efectuat dacă o hotărâre prejudiciază una dintre părți și dacă modificarea și anularea deciziei/hotărârii nu a fost sau nu este posibilă (o petiție care contestă compatibilitatea hotărârii cu legea).

De asemenea, o astfel de cerere poate să fie înaintată atunci când incompatibilitatea cu legea se referă la încălcarea normelor esențiale ale ordinii juridice, la încălcarea drepturilor constituționale sau la încălcarea drepturilor omului și a drepturilor cetățenești și în cazul în care hotărârea a fost pronunțată în primul grad de jurisdicție. Într-un astfel de caz, **Legea privind costurile judiciare în cauzele civile** prevede o taxă obligatorie. Acesta este un onorariu de bază de 30 PLN, cu excepția cazului în care există dispoziții contrare (articolul 14).

Există și excepții de la regulă, în cazul mai multor proceduri taxa fiind de:

40 PLN, dacă petiția privind incompatibilitatea se referă la o procedură extrajudiciară inițiată *ex officio*;

1 000 PLN, dacă petiția privind incompatibilitatea se referă la o decizie a președintelui Oficiului pentru Concurență și Protecția Consumatorilor;

3 000 PLN, dacă petiția privind incompatibilitatea se referă la o decizie a președintelui Consiliului Național al Audiovizualului.

Etapa procedurii constituționale în care trebuie achitate costurile fixe

Costurile fixe aferente procedurilor constituționale trebuie să fie achitate atunci când se depune în instanță documentul pentru care se percepe taxă (articolul 10 din Legea privind costurile judiciare în cauzele civile).

Informații preliminare care trebuie furnizate de reprezentanții legali

Drepturile și obligațiile părților

În temeiul **legislației statutare**, reprezentanții legali nu sunt responsabili de rezultatul final al unei proceduri. Aceștia au doar obligația de a menține un nivel adecvat de diligență și de a lua toate măsurile necesare pentru a se ocupa de cauză în mod corespunzător. De asemenea, acest lucru înseamnă că reprezentanții dispun de libertatea de a selecta informațiile care pot să fi utile pentru clienții lor.

Anumite atribuții sunt prevăzute în codurile profesionale de conduită. Totuși, acestea sunt emise de camerele profesionale (barouri) și natura lor este pur declarativă. În cazul în care se încalcă dispozițiile codurilor profesionale de conduită, se aplică numai sancțiuni disciplinare.

Costuri aferente

suportate de partea căreia i se dă câștig de cauză;

suportate de partea căzută în pretenții.

Temeiul juridic al costurilor

Unde se pot obține informații cu privire la temeiul juridic al costurilor în Polonia?

Se pot găsi informații (inclusiv privind costurile) pe site-ul internet oficial al Ministerului Justiției din Polonia. Legea privind costurile judiciare în cauzele civile are o aplicabilitate generală, ceea ce înseamnă că orice persoană implicată în proceduri judiciare sau care caută informații cu privire la costuri poate găsi cu ușurință normele aplicabile.

Persoanele care întâmpină dificultăți în ceea ce privește înțelegerea legii pot solicita reprezentantului lor legal (avocat sau consilier juridic) să le acorde asistență. Avocații pot să ofere în mai multe limbi informații și asistență cu privire la diverse proceduri.

În ce limbă se pot obține informații cu privire la temeiul juridic al costurilor în Polonia?

Informațiile sunt disponibile numai în limba polonă.

Unde se pot obține informații cu privire la mediere?

Codul de procedură civilă din Polonia furnizează informații cu privire la mediere la articolul 183 alineatele (1)-(15). Remunerația mediatorilor și cheltuielile decontabile ale acestora sunt stabilite prin **Regulamentul adoptat de Ministerul Justiției la data de 30 noiembrie 2003**. Cu toate acestea, în general, costul medierii nu este considerat o cheltuială de judecată, cu excepția cazului în care instanța a dispus medierea.

Unde se pot obține informații suplimentare cu privire la costuri?

Site internet care furnizează informații cu privire la costuri

Site-ul internet al **Ministerului Justiției din Polonia** este o secțiune a site-ului internet oficial al **guvernului polonez**. Acesta descrie **sistemul judiciar** și prezintă aspecte legate de dreptul civil din Polonia, inclusiv costurile judiciare. Pe acest site internet există un link către o secțiune în care se furnizează explicații cu privire la costurile aferente cauzelor civile (numai în limba polonă).

Unde se pot obține informații cu privire la durata medie a diferitelor proceduri?

Este foarte dificil să se estimeze durata medie a unei proceduri judiciare deoarece aceasta depinde de gradul de complexitate juridică și faptică a cauzei.

Unde se pot obține informații cu privire la costul total mediu al unei anumite proceduri?

În pofida celor menționate mai sus, este posibil să se calculeze costurile medii ale unei proceduri. Costul reprezentării legale este stabilit la începutul procedurii. Costurile depind de acordul dintre client și reprezentant. În ceea ce privește reprezentarea legală *ex officio*, costurile sunt prevăzute de regulamentul menționat anterior.

De asemenea, este posibil să se estimeze costurile procedurii chiar în instanță. Onorariile sunt prevăzute de Legea privind costurile judiciare în cauzele civile și depind de valoarea obiectului litigiului și de natura cauzei (de exemplu, o cauză în materie comercială sau un divorț). De asemenea, părțile pot să ia în considerare costurile aferente citării unor experți.

Taxa pe valoare adăugată

Cum este furnizată această informație?

Onorariile și cheltuielile prevăzute de Legea privind costurile judiciare în cauzele civile sunt scutite de impozite și, prin urmare, nu sunt supuse taxei pe valoare adăugată. Asistența juridică se supune unei cote unice de TVA (23%).

Care sunt cotele aplicabile?

Cota de TVA aplicabilă este de 23%. Serviciile furnizate de consilierii juridici și de avocați sunt impozitate ca orice alte servicii. Impozitarea este stabilită de Legea privind taxa pe valoare adăugată.

Asistență juridică

Prag de venit aplicabil în cazul procedurilor civile

Persoanele care doresc să fie scutite de plata costurilor de judecată trebuie să înainteze o cerere oficială. Scutirea poate să fie acordată dacă persoanele respective demonstrează că nu au capacitatea de a acoperi costurile fără ca ele sau familiile lor să sufere lipsuri.

De asemenea, solicitanții trebuie să prezinte o declarație scrisă care să furnizeze următoarele informații: starea civilă, veniturile, sursele de venit și bunurile deținute. În cazul în care condițiile de mai sus sunt îndeplinite, instanța va acorda scutirea și, în plus, va dispune acordarea de consiliere juridică profesională gratuită (un reprezentat legal este plătit de Trezoreria Poloniei la începutul procesului; la încheierea procedurii, partea căzută în pretenții are obligația, la cererea părții căreia i s-a dat câștig de cauză, de a rambursa cheltuielile).

Prag de venit aplicabil în cazul procedurilor penale

Nu există un prag de venit fix. Ca regulă generală, un solicitant trebuie să demonstreze că – luând în considerare situația sa financiară sau situația financiară a familiei sale – achitarea costurilor ar fi împovărătoare.

Prag de venit aplicabil persoanelor vătămate în cadrul procedurilor penale

Nu există un prag de venit fix. Se poate acorda asistență juridică în cazul în care persoana vătămată – în calitate de parte la procedură - nu este în măsură să achite costurile aferente fără ca acest fapt să prejudicieze situația sa financiară sau situația financiară a familiei sale.

Alte condiții privind acordarea de asistență juridică persoanelor vătămate

Astfel cum s-a menționat mai sus, persoana vătămată trebuie să se constituie parte în cadrul procedurilor. În etapa de cercetare, persoana vătămată este parte *ex officio*. În etapa procedurilor în instanță, aceasta trebuie să obțină statutul de parte civilă (*oskarżyciel posiłkowy*).

Alte condiții privind acordarea de asistență juridică persoanelor chemate în judecată

Nu există alte condiții privind acordarea de asistență juridică persoanelor chemate în judecată. Cu toate acestea, există motive suplimentare care justifică acordarea de asistență juridică persoanelor chemate în judecată. Asistența juridică este obligatorie în cazul în care:

persoana chemată în judecată este minoră;

persoana chemată în judecată este surdă, mută sau oarbă;

există motive întemeiate pentru a pune la îndoială sănătatea psihică a persoanei chemate în judecată;

instanța consideră că aceasta este necesară din cauza împrejurărilor care împiedică apărarea;

procedurile au loc în fața unei instanțe regionale de prim grad de jurisdicție, persoana chemată în judecată fiind acuzată de comiterea unei infracțiuni sau fiind privată de libertate;

procedura are loc în fața Curții Supreme.

Proceduri judiciare gratuite

În cazul cererilor publice în cauze penale, costurile sunt suportate de Trezoreria Poloniei.

Cauzele în care sunt implicați minori sunt gratuite.

Reclamații în anumite cauze (de exemplu, privind obligații de întreținere sau clauze contractuale abuzive) nu plătesc cheltuieli de judecată (articolul 96 din Legea privind costurile în cauzele civile).

Când este necesar ca partea căzută în pretenții să suporte cheltuielile părții căreia i s-a dat câștig de cauză?

Regula generală este aceea că partea căzută în pretenții are obligația de a suporta costurile principale ale procedurii și de a rambursa părții căreia i s-a dat câștig de cauză costurile aferente reprezentării legale. Cheltuielile rambursabile sunt prevăzute în Codul de procedură civilă din Polonia (articolele 98-110).

În special, costurile recuperabile includ: cheltuielile de judecată, costurile de transport, indemnizația pentru pierderea de venituri și onorariul avocatului.

Onorariile experților

Instanța stabilește remunerația experților în funcție de obiectul cauzei, de calificări, de timpul alocat și de volumul de muncă.

Onorariile traducătorilor și ale interpreților

Onorariile variază în funcție de tipul solicitantului, care poate să fie o instituție publică sau o entitate privată.

Regulamentul privind remunerarea traducătorilor autorizați (adoptat de Ministerul Justiției la 25 ianuarie 2005 – Monitorul Oficial 2007/41, poziția 265) fixează onorariile care trebuie să fie plătite de instituțiile publice. Conform legii, costurile sunt determinate de următorii factori: limba-sursă și limba-țintă (principiul general fiind acela că, de obicei, este mai ușor și, în consecință, mai ieftin să se traducă dintr-o limbă străină în limba maternă). Alți factori sunt terminologia și nivelul de specializare.

În sectorul privat, costurile sunt reglementate printr-un contract încheiat între traducător/interpret și clientul său.

Temeiurile juridice ale costurilor sunt următoarele:

Regulamentul Ministerului Justiției din 28 septembrie 2002 privind onorariile pentru serviciile avocaților – Monitorul Oficial 2002/163, poziția 1348;

Legea privind costurile în cauzele civile – Monitorul Oficial 2005/167, poziția 1398;

Regulamentul Ministerului Justiției din 25 ianuarie 2005 privind remunerarea traducătorilor autorizați – Monitorul Oficial 2007/41, poziția 265.

Documente conexe

[Studiu privind transparența costurilor - Raport referitor la Polonia](#) (396 Kb)

Ultima actualizare: 06/11/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.